

Markusgudstjänst ”vecka 3” (Mark 3:13–35)

Mark 3:13–19

¹³Sedan gick han upp på berget och kallade till sig några som han hade utvalt, och de kom till honom. ¹⁴Han utsåg tolv som skulle följa honom och som han skulle skicka ut att predika ¹⁵och ha makt att driva ut demonerna. ¹⁶Och de tolv han utsåg var: Simon, som han gav namnet Petrus, ¹⁷Sebedaios son Jakob och Jakobs bror Johannes, vilka han gav namnet Boanerges, det vill säga Åskans söner, ¹⁸vidare Andreas, Filippos, Bartolomaios, Matteus, Tomas, Alfaios son Jakob, Taddaios, Simon Kananaios ¹⁹och Judas Iskariot, han som förrådde honom.

Mark 3:20–35

²⁰När Jesus kom hem samlades folket på nytt, så att han och lärjungarna inte ens kom åt att äta. ²¹Hans anhöriga fick höra det och gav sig i väg för att ta hand om honom; de menade att *han var från sina sinnen*. ²²De skriftlärda som hade kommit ner från Jerusalem sade att han var besatt av Beelsebul och att det var med demonernas furste som han drev ut demonerna. ²³Han kallade dem till sig och talade till dem i liknelser: ”Hur kan Satan driva ut Satan? ²⁴Om ett rike är splittrat kan det riket inte bestå. ²⁵Om en familj är splittrad kan den familjen inte bestå. ²⁶Om Satan gör uppror mot sig själv och splittras kan han inte bestå — *det är slutet för honom*. ²⁷Ingen kan gå in och *plundra* en stark man på vad han äger, om han inte först *binder* honom; *sedan* kan han plundra hans hus. ²⁸Sannerligen, människorna skall få förlåtelse för allt, för sina synder och för sina hädelser, hur de än hädar. ²⁹Men den som hädar den *heliga* anden får aldrig någonsin förlåtelse utan är skyldig till evig synd.” ³⁰De hade ju sagt att han hade en *oren* ande.

³¹Nu kom hans mor och hans bröder. De stannade utanför och skickade bud efter honom. ³²Det satt mycket folk omkring honom, och de sade: ”Din mor och dina bröder är här utanför och söker dig.” ³³Jesus svarade dem: ”Vem är min mor och mina bröder?” ³⁴Han såg på dem som satt runt omkring honom och sade: ”Det här är min mor och mina bröder. ³⁵Den som gör Guds vilja är min bror och syster och mor.”

Predikan

Människor dör varje dag utan någon närstående, eller någon vid sin sida. Det smärtar mig att det händer människor, för att varken jag, eller *någon* människa kan vara överallt samtidigt. Om Gud skapat oss människor till sin avbild, varför kan vi ändå känna oss så maktlösa inför lidande och död? Vad kan det här säga om Gud?

Ibland drabbas vi av känslor av onåd när vi läser vissa delar av Bibeln. Och kanske behöver vi börja i dessa känslor, för att söka djupare vägledning i hur vi ska hantera såna här frågor kring lidande och död. För vad menar Jesus med att den som hädar den helige anden aldrig kommer bli förlåten? Vem plundrar vem i det där huset som Jesus talar om egentligen? Och vad har Satan att göra med det här? Ja, vem är Satan egentligen? Bibeln ger oss en bild, som vi idag kommer att tala om, för att försöka förstå mer om Gud.

I 1 Mos 2 och 3 beskrivs Guds skapande av människan i detalj. Människan får leva i en trädgård, och de lever där hyfsat bekymmerslöst. Gud verkar dock ha tyckt det fanns någon mening i att skapa ett träd i trädgården som ger kunskap om gott och ont. Men människorna "får inte äta det, för då kommer ni dö", varnar Gud.

En annan i skapelseberättelsen som Gud skapat är den listiga ormen, som verkar ha skapats med förmågan att bedra, och liksom Gud verkar ha kunskap om gott och ont. För ormen bestämmer sig att säga till människan att "det är väl ingen fara att käka från det där trädet... inte kommer ni väl dö heller, ni kommer bara bli som gudar, typ." Så dessa bekymmerslösa människor tänker "nice", äter, och blir varse om gott och ont, så att de nu kan välja mellan att göra det onda eller det goda. Lite som ormen, och lite som Gud. Nu var alla lite mer på samma nivå. Människan dog dock inte såsom Gud hade sagt. Inte direkt, i alla fall... Men Gud blir förbannad. Så att Gud straffar först ormen, till att bli ett kräldjur som många skulle komma att bli rädda för, och ogilla. Och människans straff för att de gick emot Guds vilja, blev att de nu skulle få jobba stenhårt för sin lön, föda barn i smärta, och utstå olika former av lidanden – och människan i alla släktled skulle nu bli dödliga, och bära denna bestraffning om att inte få leva för evigt. Gud kastar sen ut människan ur detta paradys, eller trädgården, ut i världen med uppgiften att bli förfäder till alla jordens släkten.

Den uppenbara frågan för mig blir *varför* Gud skapar konkurrerande krafter såsom listiga ormar och kunskapens träd, *om* det inte finns någon mening bakom det? Varför ens sätta trädet där om ingen ska äta av det, Gud? Gud, var du verkligen så naiv att du

inte förstod att ormen skulle lura människan, om du nu gjorde den så listig? Ormen förstod ju mycket av det som Gud förstod om gott och ont, men valde att förleda människan... Detta är något viktigt i berättelsen, att ormen *valde* att handla annorlunda än Gud, med denna gudomliga kunskap om gott och ont. För denna orm, börjar i senare skrifter förknippas med Satan.

Satan, betyder på hebreiska "Åklagaren". I Jobs bok, är Satan lite som Guds assistent, eller agent som prövar Job. Men Satan har många namn i Bibeln, bland annat Beelsebul, som de skriftlärda i Markus kallar honom. Detta anspelar på hebreiska både på "upphöjd Baal" – alltså utav den gamle avguden Baal – eller "Baaldynga". Bilderna av Satan blir bara mindre och mindre smickrande ju längre vi kommer i Bibeln, och blir minst sagt färgstarka i Uppenbarelseboken, där *ormen* blivit *Draken*. Satan har av *många under Jesu tid* med grund i ormens handling fått rollen av att vara underliggande skyldig för förtryck och ondska som finns i världen – i vilket demoner ansågs vara Satans hantlangare. Inte minst kunde Satan, liksom människan, få skulden för döden, lidandet, skammen, vanäran och synden, som många judar under Jesu tid trodde gick i arv ända från Adam och Eva. Människor upplevde sig tvungna att alltså bära sina förfäders, anhörigas och släktingars skulder, synd och skam som ett ok, med grund i den "ursprungliga synden" som ormen hade förlett människan till.

Med denna världsbild är det inte överraskande att Jesu anhöriga i Markuspassagen vi läst skulle försöka *dra* bort Jesus från uppmärksamhet, och kalla honom "från vettet" – då han hade dragit vanära, synd och skuld över sin familjs namn ifall han gripits eller skaffat mäktiga fiender – såsom till exempel de skriftlärda från templet. Men Jesus har precis kallat de tolv, och låter sig inte hindras från att göra Guds vilja, som nu hade blivit uppenbar genom den kraft som helar människor, och kastar ut demoner – tecken på att Guds rike bryter fram.

I denna folkskara som samlat sig runt Jesus för att ta emot och bevittna Guds kraft, hördes nu anklagelser från några skriftlärda som bevittnat Jesu demonutdrivningar, om att "det är med Satans kraft som Jesus utför demonutdrivningar", och inte Guds. Då frågar Jesus de skriftlärda retoriskt och kanske resonerande, vad det är som behövs för att Satans kraft ska kunna driva ut sig själv? För om demonutdrivningar hade skett på grund av att *Satans* "rike" var splittrat, så hade det i grunden inte haft med Satans kraft att göra, utan Guds rikes kraft. Jesus liknar sedan *Satan* vid *familjen*, som skulle försöka

förleda bort honom, att om en familj är splittrad, så fungerar det väl inte längre som en familj, praktiskt sett? Och om nu Satan hade gjort uppror mot sig själv, så hade Satans kraft upphört, vilket hade gjort Jesu kraft maktlös mot demoner, *ifall nu kraften varit från Satan*. Men kraften hade knappast visat sig maktlös. Vad Jesus säger är att det är Guds och Guds rikes kraft som verkar genom honom. Men vad menar Jesus med att den som hädar mot den helige anden aldrig kommer förlåtas, utan blir skyldig för evig synd?

Jesus lägger inte sådan skuld på de skriftlärdade, eller på sin familj. Jesus talar här inte om människornas hädelse. Det enda som kan skända den *heliga* anden, är enligt Jesus de *orena* andarna. I Jesu tids världsbild, plundrar de bildligt sett människor på deras mänskliga värde och andliga boning – inte deras hus – och genom dem har Satan bundit människor med synd – utifrån denna ursprungliga ”eviga synd” som tar sig uttryck i sjukdom, förtryck, lidande, död och nöd. Ondskans väsen är vad som gör sig skyldigt till det oförlåtliga, och är det som skändat den heliga anden. Det är inte människan – alltså vi, vår släkt eller våra anhöriga som ens *kan* ta på sig evig synd, utan *Satan...*, om kanske inte *Gud själv* väljer att *i sin storhet ta på sig* denna skuld.

När Jesus sedan blir kallad på av sin familj, säger han ungefär ”*Vilken familj? Människan här är min familj. Vem som än gör Guds vilja är min bror och syster och mor.*” I praktiken innebär detta att Jesus här löser upp banden mellan synd och släktskap, människans skuld för sina förfäders synd, och det förtryck som familjestrukturer kunde orsaka genom status, ära, skam och heder. Istället är *Gud* vår förälder, som i sitt rike *kallar oss* till att ta hand om och värna om var och en som om de vore våra syskon, oavsett biologiskt släktskap. Ingen *människa* kan någonsin *ens ta på sig en del* av skulden som ”*ormen*” förorsakat i 1 Mos, mot Guds Ande som blåst livet i människor. *Ingen* människa kan göra sig skyldig för *någon* slags evig synd. Vad vill Jesus säga med det här? Och vad kan detta lära oss om varför Gud låter synd och död existera?

Jag ställer er följdfrågan..., att om vi kunde ta bort alla *jobbiga* känslor, såsom sorg, plåga, orättvisa, lidande, död, sjukdom, stress och hat. Men på samma gång försvann alla *goda* motsvarande känslor, alltså glädje, rättvisa, friskhet, liv, hälsa, harmoni och kärlek.

Hade det varit värt det då, att det bort det jobbiga? Hade livet varit allt som det kunde vara? Hade det inneburit samma mening? För jag tror knappt att vi ens kan tänka oss den tomhet som vi hade befunnit oss i. Vad Gud gett oss en gång genom att skapa förutsättningarna för att vi ska ha kunskap om gott och ont, är kanske mening med våra

liv, som vi har svårt att ens tänka livet utan. Jag tror att Gud kan ha skapat ormen och kunskapens träd med vetskap om all plåga, lidande, och död som det kommer innebära, med viljan att vi ska välja det goda, som alltså är Guds vilja i oss – som aldrig lämnar oss.

Gud lämnade aldrig Adam och Eva, även om dem efter de lämnat paradiset inte längre kunde se Gud ansikte mot ansikte. Men när *Jesus* kom till världen, kan vi nu återigen se Guds sanna ansikte i Jesus Kristus, och i helig Ande kan vi se Gud som en gåtfull spegelbild i varje människa vi möter. Gud känner vårt lidande, Gud visar omsorg för oss, och Gud känner längtan efter att vi möter Gud i Kristus. Gud tar på sig vår skuld till sin egen på Kristi kors, med ett löfte om att all ondska en dag kommer att utplånas. Guds rike kommer fullkomnas här på jorden, liksom vi kommer tas emot i Guds famn när vi går in i den eviga vilan, fullkomnade i Guds kärlek. *Gud* dog på korset genom Jesus i sin trofasthet, och uppstod – för att vi ska förvandlas i Helig Ande och uppstå i Kristus till evigt liv. Men Gud behöver också *vår* kärlek, vår tillit, vårt hopp, vår tro och vår förlåtelse, för att vi ska kunna svara på meningen av *skapelsen* till fullhet. Varje gång vi förlåter varandra, oss själva, och kanske till och med Gud, så löser vi upp den ondska och den synd som *bundit* oss, vilken i Kristus aldrig ska få makten över våra liv.

Vad Jesus lär oss med Guds rike är att lidandet här på jorden är långt ifrån allt, då godheten redan nu alltid kommer vara starkare, genom vår tillit och vår tro. Jesus kallar oss, såsom de tolv, till en väg av förlåtelse, kärlek, och ett rike där vi inte längre snävt begränsas av blodsband, prestationer, status eller enskilda gärningar. Utan där Guds nåd förkroppsligas genom helig Ande, i var och en av oss som tror *att vi är skapade till Guds avbild, till att bli förvandlade till Kristuslikhet*. Ingen ondska är så stor, så att den kan förhindra Guds kärlek från att *i tro* vara våra hjärtans sanning och instrument mot ondska. Instrument som vi förkroppsligar genom att älska varandra, och Gud.

Gud – Kristus, gör oss fria i din nåd från att beskylla oss själva för att vi inte är perfekta, och inte kan vara överallt, såsom det smärtande kan vara när människor går bort. Men skänk oss tillit om att du alltid hör och förmedlar vår bön vidare – och kommer möta var och en som går bort i fullkomlig kärlek. Gud, vi tackar dig för att du gjort oss till dina älskade barn, att leva jämsides Kristus som syskon för alltid. I Dig är allt förlåtet, och räddningen är här redan nu, för oss att ta emot och dela med oss av till varandra i tacksamhet, som trons syskon. Låt oss få besvara ditt kall, genom att få förkroppsliga din

vilja om att alltid sträva efter godhet, nåd och medmänsklighet, i Kristi Andes strömmande kärlek. Amen.